

GYERGYÓI ÚJSÁG

POLITIKAI HIRLAP

Előfizetési árak:
Egy évre 200; félévre 100; negyedévre 50 Lei.
Hirdetések milliméter díjszabás szerint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Felelősszerkesztő:
T. IMETS BÉLA.
Kiadó laptulajdonos:
PUSKÁS J. ISTVÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Gyergyói Bank és Takarékpénztár R. T. emeletén
(Cziffra-féle ház.) Telefon: 25.
Szerkesztőségi órák mindennap d. u. 3–5 óráig.

Ünnepi beszéd.

Szent Ferencz 700 éves halála évfordulója alkalmából rendezett ünnepélyen mintegy 12000 hívő székely előtt tartotta dr. Péterffy Lőrinc Szárhegyen.

Mélyen tisztelt ünneplő közönség! Nem először állok e helyen, hiszen több mint egy évtizeden át tartottam kezemet ezen nemes hitközség hitéletének útjában, mégis e percben bizonyos elfogódottság érzete vonul átidegeimen, mert egyfelől sok-sok kedves emlék ujul fel lelkemben az elmúlt boldogabb időkben, másfelől teljesen átérzve a pillanat fontosságát azt latolgatom, hogy vajjon képes leszek-e a részemre kiszabott néhány perc alatt olyan képet rajzolni, mely a kegyelet által felidézett hétszáz éves múlt keretei között helyet foglalhasson. Midőn efelett gondolkozom ismét, ami legjobb édes anyánk az Anyaszentegyház jön a segítségemre. Csodálatos élettereje van a kath. Anyaszentegyháznak. Immár kétezer esztendeje küzdök a századok viharaival s mégis üdén emeli fel óriási koronáját, táplálja, érleli szentjeit minden idők számára. Minden időnek meghozza a maga vezető szentjét. A keresztény-kor minden százada ékes bizonyosság erre. Szükség volt vértanúkra, voltak vértanúk. Szükség volt egyháztanítókra, voltak szent Ambrusai, Agostonai. Szükség volt aszkétákra: voltak szent Benedekai. Szükség volt császárokra, királyokra, hadvezérekre: voltak szent Istvánai, Lászlói, Lajosai, Edúárdjai. Minden időnek meg van a maga nagy vezető példája.

A keresztes háborúk nyomán elterjedt Európában a keleti fény- pompa és élvezetszeretet. Az élet magaslatain pazar pompa és a földi örömszökkenőben való dúlakodás, ez élet mélységeiben pedig szegénység, nélkülözés és nyomor. A kelet világa volt ez, hol a szultán és szolgái arany- és drágakövektől ékes ruhában diszelegnek, trópusok minden fűszerével zamatosított lakomákon dőzsölnek, de a nép rongyokban jár és hulladékokból táplálkozik. Európa épen az uton halad, hogy hamarosan egészen Kelet ezen szelleme vegyen erőt rajta. Akkor jelenik meg „Isten szegénye”: Asszisi szent Ferenc, aki örök időkre megmutatja a világnak, hogy mennyi kincs van a szegénységben.

Nem a minden fényt és pompát lábbal tipró cinikus gőg, hanem a Krisztus szegénysége volt ez, mely a lelket emeli ki a fény és pompa lenyűgöző hatása alól: asszisi szent Ferenc szegénysége. Nem a fanatikus düh mindenki ellen, akinek van, mikor neki nincsen, hanem a szelid és alázatos szívű lelkének szegénysége, mely megmutatja, hogy boldogok lehetünk földi kincs és vagyon nélkül is: ez az asszisi szent Ferenc szelleme. Ez tanít arra, hogy nem avval boldogítjuk a világot, ha a szegénységet száműzzük róla, hiszen az Ur Jézus megmondotta, hogy „szegények mindenkor lesznek veletek”, hanem a zugolódás szellemét és azokat az állapotokat változtassuk meg, melyekből a zugolódás táplálkozik. Az emberi lélek sajátossága, hogy mindig több és többre vágyik és

soha be nem éri, vágyai a végtelenbe nyulnak. Miért van ez így? Egykor megízlelte a paradicsom boldogságos életét, s most, hogy kiszabadultunk belőle, szüntelen gyötör a vágy utána. Az ősbűn átká ez, melynek kísérő jelensége az elégedetlenség. Lám az egyszerű pásztor gyermek, ki zöld gyepen hempereg, ebédje madárlátta kenyér és forrásvíz, vidám, és boldog. Miért? Mert megelégedett. Asszisi szent Ferenc is akkor volt legboldogabb, mikor ott hagyva a rávárakozó nagy örökséget, visszaadja atyjának az utolsó inget is és mindenből kifosztva, úgy szól atyjához: Eddig téged Atyámnak nevezhetelek, most mi van hátra, mint mondanom: Atyám, ki vagy a mennyekben s kiből helyezem minden kincsemet és bizodalmaimat. Nem bírt ő sem aranyat, sem ezüstöt, de a Gondviselés összes kincsei rendelkezésére állottak s minden egyéb alap nélkül, csupán alamizsnából élve azt művelte, mit más kincsekkel sem lett volna képes létrehozni soha!

A szociális kérdés igazi megoldása, a lelkék felszabadítása a lenyűgöző teher alól asszisi szent Ferencz elévülhetetlen érdeme. Mig születik oroszán kölyök és ártatlan bárány, addig egyenlőségről ne beszéljünk. Egyenlőtlen vagyonmegosztás mindig volt és mindig lesz. A gazdag ne csüngjön egész lelkével kincsén, a szegény tanulja megbecsülni, szeretni az életet szegényen is. Ezt mutatja szent Ferenc példája. A ki lemondott mindenről és a magaválasztotta szegénységében boldogabb volt a világ minden Rotshildjánál. Intézményeiben megifjodva viszszaállítja a keresztény egyházban fennállott kommunizmust, mely immár 700 év óta bámulatos példát nyújtja a felebaráti szeretetnek, a megelégedésnek, a valódi egyenlőségnek.

Minden egyes kolostorban több kommunizmus és szociálizmus van, mint akár nagy Oroszországban is. Szent Ferenc szelleme mindenben és mindenütt Isten nyomdokait keresi és találja s azért minden egy fenséges összhangba olvad össze, az Istenben való megnyugvásban. A jövő gondjainak fölényes semmibevevése, mely a franciskanus szellemet oly kiválóan jellemzi, tanítja meg a világot arra, hogy a hatalmas, az erős, a gyöngét ne tapossa el, hanem emelje magához; a gazdag ne legyen telhetetlen; a szegényt meg ne gyötörje agyon az irigység és elkeseredés. Ez tanít meg arra, hogy az éhezőknek nyújtott kenyérrel, a didergő koldusnak nyújtott rongydarabbal, Krisztust táplálom, Őt fedem be. És ha ma keressük ezt a szellemet, mit találunk? Előttünk a család a maga szétrombolt tűzhelyével, melynél kialvóban a vallásos hit és Krisztusi szeretet. A társadalomban az anyagiasság bálványának áldozva elfelejtjük azokat az oltárokat, melyeket hitünk, fajunk, kulturánk és gazdasági előrehaladásunkért őse-

ink áldozatkészsége egykor felépített. Nem így van! Bár ne volna!

Panaszkodott nekem olyan anya, akinek öt jó sorsban élő gyermeke van, ő pedig nyomorog. Önerejéből, özvegyen nevelte emberré valamennyit s most azok elpártoltak s magára hagyták a szegény özvegyet.

Te özvegy elhagyott anya! Benned az elhagyott kath. iskolát látom, sorsodban öt sira-tom. Fölnevel, emberekké lett nemzedékeket, s most ezek megvetik, elpártolnak tőle, magára hagyják. Szép nagyon szép dolog a vallásos buzgóság, az imádságos bucsurajzás. Megható, mikor ezer és ezer szívből szól, száll fel a vallásos ének az Egek Urához. „Két galambot hoztam neked, egyik szívem, másik lelkem.” De ne feledjük Székely Testvérek, hogy e két galambbal ma a jó Isten sem elégedik meg, ma a harmadikat is melléje kell tenni. Meg kell nyílni az erszénynek is annak a szegény özvegynek felsegítésére, mert az igazi krisztusi szeretet nem a szép beszéd, nem az ömlengő érzelem, hanem a komoly tettek egész sorozata, egész élet. A megindultság pillanatában pár fillért odaadni, ez csupán esonka szeretet, erről mondja az Üdvözítő is „ez a nép csak szájával dicsér engem, szíve pedig távol van tőlem.” Csak akkor töltjük be lelkiismeretesen kötelességünket, ha a keresztény nevelés roppant horderejét szemelőtt tartva, ez átkos nembánomságnak nyakát szegjük, ha személyes áldozatot hozunk. Ezt várja tőlünk kezeit kitarva elhagyott özvegy édes anyánk s esengre hívogat „oh jertek ölembe szép gyermekeim, áldásra emelten várnak kezeim.”

Ezt tanulhatjuk szent Ferencz fiaitól, kik a hivektől kapott alamizsnát nem raktározták el, hanem Isten dicsőségére és a népnevelésre fordították. Ezt bizonyítja ékesen a csiksomlyói kegytemplom és a csikszeredai gimnázium, melyet ők hívtak életre, bölcsőjénél állottak, jártak tanították és nagyra nevelték.

S nekünk meg kell értenünk, mert mi nem lehetünk jerikói rózsák. Ez a növény tudvalevőleg Palesztina pusztáin élve kelet barangoló vándora; elég neki egy eső a virításhoz, de egyetlen égető nap összezsugorítja s a legelső szél tovább viszi. Ha újra eső éri, újra kivirul s megszünve életfeltétele, tovább áll. Könnyen teheti, mert nem bocsátja földbe gyökerét. Mi nem lehetünk ilyen bolygó lelkek. A fecske elszállhat ereszeink, a golya kéményeinkről, a fűz, a fogoly mezőinkről, de nekünk itt ezen a vérrel szerzett verejtékkel és könnyekkel öntözött földön kell maradnunk, mert szent örökségünk: ez volt bölcsőnk s koporsónk is ez lesz!

Szent Ferenc minden madárnál jobban szeretette a pacsirtát. Pacsirta nővérnek is — mondá — olyan kazsája van, mint nekünk, tollának olyan a színe mint a földé s jó példát ad nekünk, hogy ne hordjunk finom és cifra ruhát, hanem egyszerűt és szegényeset. Ezt a tanítást is el felejtette ma a világ, ezt a szellemet nem ismeri. A drágaság miatt panaszkodunk, de azért

JANCSÓ ÉS MIKLÓS

Gheorgheni — Gyergyószentmiklós.

Telefon: 41. Főter, Cziffra-féle ház. Telefon: 41.

Felhívjuk az építkezők figyelmét arra, hogy raktáron állandóan tartunk:

cementet, stukaturnádat, kátránylemezt és egyéb építkezési cikkeket.

Olvassa el a Magyar Part táviratát a 4-ik oldalon.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

ugy élünk mintha minden olesó volna. Szórjuk a pénzt a szertelen lakmározásokra, cifra ruhára, multságokra, de azért a munkástól a nagy urig mindenki a drágaságot szidja. Pedig nincs drágaság! Hiszen drágaság idején nem így szokás élni. A szárazság idején a víznek minden cseppje drága. Drágaság idején minden fillérnek meg van a szabott helye. A ma embere pedig csak úgy szórja a pénzt. Okos ember vásár előtt megnézi a pénztárcáját és annak tartalma szerint vásárol. Aki igazán éhes, az először kenyeret vesz magának s ha fölöslege marad, akkor vesz hozzá — vaját is. És a ruházatnál hová lett az a pacsirtai egyszerűség? Kérem a soraitok között a székely embert, a székely asszonyt, a szépséges magyaros viseletet. És keserűen sóhajtok fel: hová lettél, hová, ábrándok világa?! Látok még faluhelyen is urformákat, bubifrizurát és kurta ruhákat, csak az ősi szépséges viseletet nem látom. Ma menydöröghetné el a költő. „Mi a magyar — mi a székely — ma? Rut sybarita váz, letépte fényes nemzeti jellegét s helyette rut, idegent cserélt” Nem érti meg eszem, hogy szidja a székely a nadrágosokat s mégis elvetve ősi viseletét, lesz az urak között utolsó, mikor saját fajtája között első lehetne. A román, a tót, a cseh századokon keresztül megőrizte és büszke nemzeti viseletére s jól teszi, csak a székely, a magyar dobja el a magáét, azt szégyen immár viselni. Valamikor Szent Ferenc fia is eltértek volt ősi viseletüktől s épen ezelőtt pár évtizeddel, állott helyre ismét a régi pacsirta ruházat. Én is szeretnék megálljt kiáltani székely testvéremimnek és visszasírni a régi szépséges székely — magyar viseletet, mert jaj annak a népnek mely nyelvét, nemzeti viseletét feladja. Bomlás kezdődik ott, hol a nemzeti viselet szépsége, varázsa már nem lelkesít.

A ki sötétben van és irányt akar venni s nemcsak pár lépésnyi utat kitapogatni, az ne gyújtson gyergyát, ne induljon lidércfény után, mert szemvilágát veszíti, ingoványba jut, hanem keresse a sarkesillagot és a többi csillagképeket. Talán nem volt rég oly sötét éjszakája lelkünknek, mint amely most reánk borul, azért a sarkesillag, a Szent Ferencnek után menjünk s akkor megvirrad még valaha, nem lesz mindig éjszaka!

Mondjuk meg egyszer az igazat.

(Folytatás.)

Tévedés volna azt tételni fel, hogy mi a néptömegek évtizedek, sőt évszázadokig tartó kultur-mozdulatlanságát pusztán a rossz és a saját érdekében is a művelődésben megfeneklett tanítóokra hárítjuk. De mert a szomorú tény okául nagyrészen ez is hozzájárul, nyíltan és őszintén fel kellett vetni ezt a kérdést, ha nem másért, azért, hogy lehetőleg redukáljuk azokat a tényezőket, melyek táplálni segítik az állandó bajokat szülő veszedelmet.

A elemi iskola, mint olyan, természetes, minden gyermeknél nem érhet el egy és ugyanolyan eredményt, mert ehhez nagyban hozzájárul még a családi, a szülői nevelés. Azonban, ha párhuzamot vonunk egy városi és egy falusi elemi iskola produkálta eredményei között, lehetetlen, ha szembeötlően nem látjuk meg a nagy különbséget.

Pedig a városi munkás vagyoniilag, erkölcsileg messze alatta áll adottságainál fogva is a székely tömegek átlagától és a kényelmi szempontok, amelyek szintén a tanulni vágyás és a művelődés segítő társai, nagyobb mértékben találhatók fel falun. Ennek ellensúlyozásaképp a városok és nagyobb kulturközpontok átitató hatását lehet felemlíteni s kétségkívül, ezt nem is lehet figyelmen kívül hagyni. De mindez és a még fel nem említett száz és száz okot is véve figyelembe sem volna szabad oly eltérő eredményeket mutasson a falu, meg a város, mely különbség a legjobb akarat mellett is csak a

maradiság, az egyes tanítók röghöz, anyaghoz való visszahullásának, elparlagiosodásának tudható be.

Tizenöt-tizenhét évvel ezelőtt, pelyhedző állal, mikor az erdélyi szászvidéken megfordultam, egy kis tanulmányt írtam arról, hogy a székely néptömegekben mért nem fejlődhetett egyenlően ki az a fölényes képesség és szépiránti szeretet, mint az ugynevezett „magasabb kulturfajoknál.”

Ráműtattam arra, hogy külsőleg is milyen óriási lelki nyomást, és mondhatjuk, egész életre ható befolyást gyakorol a külsőség. Az, hogy a székely falukban, elhagyott telkeken, sivtag, laboda és bogácskóró között építik fel valamelyes koresma árnyékában a népiskolákat, míg ellenben városokban, vagy a szászoknál falukon is egy valóságos oázis közepén, egy liget mélyén ragyog a tudomány épülete.

Ráműtattam arra, hogy miért nem maradhat egy falu piacán elültetett fa épségben. Azért: mert a székelység ősidők óta erdőirtással foglalkozván, e gazdasági ágban nem fejlődhetett ki benne a fák iránti szépséges szeretet és takarékosági hajlam.

De rámutattam arra is, hogy a régi városi és falusi vaskalapos kupaktanács egy tevékeny és nagy elgondolással eltelt tanító, vagy tanítótestület ujtási akaratával szemben hogyan tette lehetetlenné a tömeg kulturszintjének percentualis emelését.

Sajnos, ha aztán még ehhez a vaskalapos kupaktanácsadottsághoz a tanító is hozzá simult, vagy plane, anyagi érdekért, a tanító lett a főkolompos, mai átlag eredményeinkhez egy cseppet sem gratulálhatunk és csak természetes, ha igyekeznünk legalább elméletben megoldani és segíteni a meg nem felelőket.

Isten ments, hogy a tanítóságot, egy nagy tanító testületet bántani, vagy megalázni akarunk épen mi, tolforgatók, akik a legnagyobb tisztelettel és szívünkbe zárt szeretettel gondolunk azokra, akik szorgalmas és kemény munkával tanítottak a betűvetésre és arra, hogy ma már kritikus szemmel nézve szét a világban, meglássunk és megmondjunk olyat is, amit nem látnak vagy nem mondanak meg mások.

Nekünk diagnózist kell, megállapítanunk, mert egy rákos betegnél csak operáció, vagy a testeken keresztül ható rádiumkúra segít s ha azt a beteget limonádéval akarjuk meggyógyítani, eleve bizonyosak lehetünk, hogy csakhamar belepusztul.

Provokálni akarunk, eszméket provokálni lapunk terjedelmének megfelelően és épen ezért szabtuk ily nagyvonalúvá azt a cikkünket, mely az állandóan vele foglalkozó egyéntől egy egész füzetre való tanulmányt kíván.

Ma már a gyergyói falusi iskolákban rádió kellene legyen felállítva, amelyen át előadásokat, meseórákat kellene hallgassanak kicsinyeink, hogy az eljövendő évszázadban ne kellessen Szászrégenbe menjenek szemmértéket s ne kellessen zabot hegyezni tanulniok.

Szárnnyat, szárnyat a kicsikéknek, hogy ne csak álmaikban, de imette is átszárnnyalhasák a havasok magasságait! — És ha nincs szárnya a nagyoknak, felesleges minden akarás és beszéd.

Jubiláris Ünnepség.

Az erdélyi szentferencrendiek provinciája és a gyergyószárhegyi klostrom tagjai, asziszzi szentferenc halálának 700. évfordulója alkalmából jubiláris ünnepséget rendeztek, amelyen Gyergyó egész társadalmá — mintegy 13,000 ember — volt képviselve.

Az ünnepség, mely ápr. 16—19 ig tartott, s magában foglalta Gyergyószentmiklós, Ditró, Remete és Szárhegy szentkereszt hadseregének ünnepélyes fölavatását is, minden részletében annyira impozans volt, hogy méltó elismerés illeti mindazokat, akik annak fényes sikerét bár-

miképpen is előmozdították. — Külön elismerés jár P. Hajdu Rogér szárhegyi zárdafőnöknek, akinek fáradozása és nemes áldozatkészsége volt principiuma az ünnepély nagyszerű sikerének.

Maga az ünnepség s az ott elhangzott szebb-nél szebb illusztris beszéd, melynek mindegyike egy-egy külön tanulmány volt, gyönyörűen juttatta kifejezésre azt az irányt, mely a gyergyói katolikus lelkek hitének megerősítését célozta.

Ünnepi szónokok és mise celebránsok voltak: P. Trefán Leonárd szentföldi biztos, aki a szentkereszt hadsereg fölavatását végezte, továbbá P. Lukács Mansvét hitszónok, Görög Joachim szenátor, Szabó György apítplebános, dr. Péterffy Lőrincz, Török Ferencz, P. Hajdu Rogér, P. Kelemen Agoston, Kassay Lajos, Gáspár János, dr. Lukács József és sokmás kiválóságok, — közöttük Bálint Akos karnagy is, kinek vezetése alatt a gyergyószentmiklósi dal-kör gyönyörű énekei jutottak érvényre.

A jubiláris ünnepséget diszebed követte. Este befejezésül dr. Szalay Mátyás 3 felvonásos bibliai színművét a „Noémit” adták, melynek betanítása és rendezése Oláh Antal érdeme, aki nek ez irányu aktivitása ismételtén bebizonyította, hogy odaadással és erőszakarattal sok jót, szépet és hasznosat produkálhatunk ugy a magunk, mint a kultura érdekében.

Noémit Lukács Juliska játszotta meg átvezve szerepét úgy, ahogy azt a darab megkívánta.

Nagyszerűen produkált Keresztes Erzsike Hagit szerepében, aki mindvégig a legprecízebben alakított. Jól játszott Oláh József is, aki Arkilás királyfi nehéz szerepét töltötte be. Heródes király szerepét Zöld Lajos adta nagy tökéletességgel úgy, hogy megis kapta érte a bőséges tapsokat. Igen jól játszott Gurzó Ignác is, aki Joab udvari főtszt szerepében vitte sikerre a darabot. Ugyan csak jól játszottak: Zöld Rózsika, Kovács Erzsike, Gurzó Karolina, Czimbalmos Ferencz, ifj. Ferencz Márton, Fülöp Antal, Béres Erzsike, Barabás Lajos, Kulcsár András, Gáspár Mariska, Angi Erzsike, Szabó Mariska és Angi Mariska.

A darab, melynek bár kiállítás és lejátszása meglehetősen kemény próba, nagyszerűen, beillett az ünnepség keretébe. A szereplők mindegyike tudásának a legjavát adta s így minde-
nik a lehető legszebbet produkálta.

A műsort tánc, anyagi és erkölcsi siker követte.

Szárhegy, 1927 április 25-én.

Brassay Béla.

A hollói ügyről.

Pár héttel ezelőtt Csibi Ferenc hollói koresmárossal kapcsolatban, az anya panaszára és a szolgabírósnágnál megtörtént feljelentésére cikket írtunk egy fiu eltűnésének meséjét illetőleg, melyre a szerencsés véletlen folytán meg is jött egyik illetékességtől a válasz.

Negondolja Csiby Ferenc koresmáros ur, hogy a sajtótörvényre való hivatkozással sietünk válaszát közre adni, mert hiszen, aki erre a törvényre hivatkozik, annak tisztában kell lennie azzal, hogy a válaszcikkben nem írhat össze tücsköt-bogarat.

Pusztán Dr. Kugler jó barátunk beszélgetése után és állandóan szemünk előtt lebegő s az Emberért és a becsületért mindig sikra szálló készségünk vezet e válasz leközlésére és szokásunktól eltérően, annak részleteiben való megjegyzésre.

Először is mi nem gyanúsítunk. De egy anya panaszra kiprovokálhatja azt, hogy a hivatalos vizsgálat derítsen ez előttünk előadott ügyben igazságot és mi nem Csibiért, sem senkiért, de az igazságért emeljük szavunkat.

Sajnos, mint ahogy az ábra is mutatja, Gyergyó földjén igen sokan vannak olyanok, mint Csibi, aki lapunkat csak akkor olvassa, és csak az esetben lépnek előfizetőink sorába, amikor rájuk is elkerül, illetve jár a szekér rudja.

Minden esetre szomorú jelenség, de megboesátható azok részéről, akik nem az eszköz-
kel és szívükkel, hanem a bugyellárisukkal, vagy a eszmájuk talpával gondolkoznak. És azt is

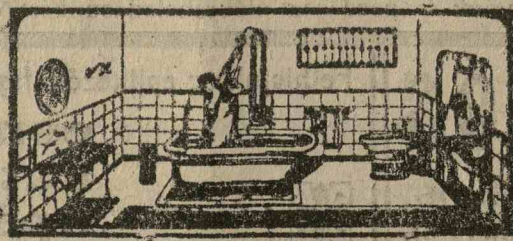
Novák Béla

épület, diszműbádogos és szerelő

Gyergyószentmiklós

26-8

Ferdinand király-ut 27.

Fürdőkádak, ta- Konyhaberende-
karéktűzhelyek kési cikkek

nagyraktára.

Készletek mindenféle épületcsatornázásokat és fűdéseket, templomok, tornyok bádogos munkáit, fürdőszobák felszerelését, berendezését.

megboesáttjuk, hogy mikor Borszék, Tölgyes, Holló, Bélbor stb. elszakításáért cikkeket írtunk és még ma is a visszacsatlásért dolgozunk, akkor, mert nem érinté őket személyesen, a „véletlen” folytán nem szereznek arról tudomást.

Mi kimondjuk azt, hogy nekünk a kényszer megrendelésre szükségünk nincs. És Csibi urnak nem is indítottuk volna meg lapunkat, ha erre külön dr. Kugler barátunk nem kapasítál.

Mert mi lehetőleg mindenkin segítünk és csak indokolt esetben indítunk enyhe támadást közérdekű és humánus ügyekben.

Persze, ezt igen kevesen látják be, de azt is, hogy a szavunk az eldugott esztenákra is elér.

Szívesen közöljük Csibi válaszát és ha a bírósági vizsgálat javára dönt, arról is készséggel referálunk, mert amint sokszor kijelentettük, embert tartani és nem elveszíteni jöttünk napvilágra.

Válasz a „Gyermekemberek eltűnése Gyergyóban” című cikkre.

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

Szíveskedjék a sajtótörvény alapján az alábbi helyreigazító nyilatkozatomat b. lapjában közzé tenni.

Igaz, hogy Holló rémitően messze esik Gyergyó központjától, olyan messzire, hogy ha a véletlen nem segít, fenti cikküknek soha birtokába nem jutottam volna és nem tudtam volna meg, hogy Gyergyó központjába minket Pozsonyban keresnek és emberevőknek tekintenek.

Hálás vagyok ezért Soponár Miklós hollói főbírónak, a ki március 20-án a község ügybajos dolgainak elintézése végett Gyergyószentmiklóson, az erdőgondnokságnál járt és érdekelve őt a régi Csikmegye sorsa a „Csiki Lapokat” kereste, de szerencsére a szemfüles rikkancs ezzel nem rendelkezvén, helyette az önök lapját kínálta, a mit a községi főbírónk meg is vásárolt és csudálatos képen azt tapasztalta, hogy-akkor, a midőn minket régi vármegyénk testétől elszakítottak, önök a mi érdeünkben szót sem emeltek, ellenben elszakítás után rólunk költött mesékkel szórakoztatják a gyergyói intelligens közönséget. Ezennel b. lapjuk előfizetői közé lépek.

Polgár Balázs emberevők közé jutott szolgalegény szomorú élettörténete a következő:

Hogy ki, s kinem, a szegény kis Polgár Balázst elszegődöttette Hollóba Mucha Jánoshoz kinek házáat és koresmáját 1924 január elején megvásároltam, s ezekkel együtt került hozzám a kis szolgalegény is és nálam volt egészen 1925 év november elejéig, mikor is felmondtam neki, mert háziesselédek nem vált be. Ugyanekkor koresmába vetődött a vidékünkön ismeretes Josiv Andreies borcai (Neamti vármegye) jó módu földbirtokos és gazdálkodó és a marhák mellé felfogadta Polgár Balázst, még én figyelmeztettem, hogy nehezen tud új gazdájánál boldogulni, mert a román nyelvet nem bírja, a gyermek azonban ezzel mit sem törődve elszegődött, egyedül csak attól félt, hogy új gazdájánál kenyeret nem fog enni.

Ez óta tényleg én őt többet nem láttam, de jeleni gazdája megfordult koresmámban és beszélt a fiuról, járt azon a vidéken Balázs István hollói mészáros, a ki véletlenül szintén találkozott vele, legutóbb pedig Olár Gábor tekintélyes hollói polgártársam, kinek a fia szintén Borca községben szolgál, március 6 án fiát meglátogatva beszélt Polgár Balázsszal, a ki sorával teljesen meg van elégedve.

Az emberevő gazda teljes neve, amint fentebb írtam, Josiv Andreies, a birtoka közvetlen Holló községgel határos, őt a vidékünkön mindenki ismeri, nála még hollói gyerekek szolgáltak, köztük Olár Gábor fia is. Borca község hegyi ösvényeken Hollótól 15 kilométerre fekszik.

A cikk szép szavakkal eseteli az eltűnt fiu gondos édes anyjának fájalmát, én azonban a gondos anyát az alatt a két év alatt, míg a fia nálam volt, egyáltalán nem láttam, sőt még azután sem mutatkozott soha, pedig 1924 évtől kezdve legalább egyszer nekivághatott volna a kanyargós havasi utnak, midőn a fiu tölem elment, akkor is nekem kellett az anyját helyet-

tesítenem, s én voltam az, aki a fiu érdekében az újgazdájával kötött megállapodásról román nyelven Dorneán Miklós hollói asztalossal megegyezési levelet készíttettem, és Rusz Demeter tanuval is aláírtam, s ezt a megegyezési levelet az anyának alkalmilag el is küldtem.

Lehetséges, hogy a szegény Polgár Balázs szíve vágyodik az anyja után, szeretné is őt állapotjáról tudatni, ám de ennek egy nagy akadályja van, mert Polgár Balázs bizony nem tud sem írni sem olvasni — a gondos édes anyja nem taníttatta meg erre.

Tájékoztatásul ez uttal hozom az anyja tudomására, hogy fia, mielőtt az új gazdájához elment volna, nálam hagyta Mucha János, régi gazdájától kapott 400 lejen felüli bérét, valamint a tölem járó fizetésének hátralékos részét és bizonyos ruhadarabokat, de ezekről — mielőtt az emberevők felfalták volna, úgy végrendelkezett, hogy az ő jelenléte nélkül még az anyjának se adjam ki.

Holló, 1927 március 23-án

Csibi Ferenc
koreszmáros

Színház.

A medgyes—segesvári színtársulat vendégszereplése városunkban mára második hétre jutott és minden elfoglaltság nélkül mondhatjuk, hogy azok is, akik csak egy estét áldoztak arra, hogy szinelőadásukat végig nézzék, a legkedvezőbb benyomásokkal kénytelenek a társulat kultur és művészi munkájáról nyilatkozni. Sajnos, hogy a kedvezőtlen gazdasági viszonyok és tán a színházi adminisztráció aluszékonysága miatt a társulat előadásait gyéren látogatják. Színlapot például magnak sem kaphatni úgy, hogy magam is csak az emlékezésre vagyok utalva úgy az előadott darabok, mint a színészek neveit illetőleg s így a cikkecskéből esetleg kimaradt színészek elsősorban vessenek direktorukra, aki azt hiszi, hogy Gyergyószentmiklóson a sültgalambok úgy röpködnek, akár Velence terén az élő galambok.

Halász Ica, az érdekes női típus, egyik kiváló erőssége a társulatnak. Gyönyörű és színesen nagy terjedelmű hanganyagával az operett-estéket élvezetessé teszi azért, mert óvakodva a túl dicsérettől, amelyet azonban megérdemel, nem akarjuk azt mondani, hogy egyenesen emléünkbe rögzíti. E kiforrottan érdekes primadonnán megérzik a régi pesti iskola, a becsületes és nagyobb színpadokra irányult nevelés, a diszkrét finom izlés, mely a szellemi haladással jár.

Vince Emmi a fiatal szubrett, szintén egy elragadó színészhetség. Tüzes, temperamentumos, nagyobb rivaldák fényében dédelgetett és kényeztetett virág, ki nélkül tán elveszítene savát-borsát ez az összehevenyészett társulat. Nagy skálában játszik: a paraszti nyelvtől a finom irodalmi nyelvig és olyan benyomást tesz, mintha valamely ősi magyar provinciában szopta volna az anyatejet.

Partnere, Lukács táncoskomikus szintén egy kiváló színészhetség. Olyan könnyed, mint a zerge és olyan finomul groteszk és természetes, hogy mozdulataiban teljesen megoldottnak látom az expresszionista művészetet.

Salgó szintén jó és vidámságot hozó alakításával szerettette meg magát a kevés, de állandóan színházba járó közönséggel.

Derecskei „Csuda Mihály szerencsése” c. dalos vigjáték zsidó szerepében adta a legjobb alakítását, mely külön érdemi a megemlést. Ma már, hogy megismertük több oldalúságát és láttuk egy Caragiale-vigjáték pitusában is, megtudjuk mérni tehetségét, mely a kiforrás felé halad.

Bodor gyönyörű hangját nem is kell dicsérni. Az utolsó években itt járt színtársulatoknál alig, sőt egyáltalán nem volt hozzá mérhető énekes színész, akinek hangját hallgatni külön élvezet. Jó megjelenésű és az életben is ur benyomását teszi.

Takács szintén egy kiforrott sokoldalú színész-tehetség. Bájosan finom hangja, jó játéka, marakáns arevonása figyelemre méltó. Hogyha egy darabban nem játszik, úgy érezzük, mintha hiányozna valami a teljes egységből. Corgiale

két felvonásos drámájában egy másik oldalról ismertük meg. A bolond János szerepében igen megkapó típust alakított.

A jövő hét a vendégszereplés jegyében fog lefolyni. Hétfőn, kedden és szerdán Lengyel Irén művésznőt fogjuk Csókás asszony, Anna csi és Zsivány király főszerepeiben viszontlátni.

Tolnay, a magyar opereti-színpad legelőkelőbb bonvivánja pénteken és szombaton fog játkával elragadni.

Vasárnap és hétfőn pedig Karácsony III nagy-névű primadonna vendéglátékával zárul a vendégszezon.

Igy hát bucsuzkodni nekünk is van időnk, hogy addig még jobban megszeretve őket, szívből mondjunk köszönetet. Tib.

HIREK.

— **Esküvő.** F. hó 18-án, husvét másodnapján vezette oltárhoz Jakab Lajos dítrói adóhivatali főnök Ferenczi Margitát, Ferenczi Dénes ny. pénzügyi főtanácsos bájos leányát. Gratulálunk.

— **Niculica üzenete a Gyergyóiakhoz.** Napokkal ezelőtt siketfajdvadászok hozták Niculica hírhedt rablóvezértől újságunkban közhír teendő azon rendeletét, hogy a Horváth-színtársulatát a gyergyói közönség minél hathatósabban támogassa, különben látogatást fog tenni mindazoknál, akik a színi kultúrának gyámolítása alól kivonják magukat. Arravaló tekintettel, hogy szerkesztőségünk deficitszámláját, ne hogy Niculica kiegyenlítse, szívesen adjuk e szenzációs hírt köztudomásra.

— **Öngyilkosság.** Április hó 19-én az újfalvi határban, az erdő között egy fára felakasztva találták Lukács József 77 éves esoma-falvi öreg gazdálkodót. Az öreg székely gazda Fekete Testvérek fűrésztelepén volt éjjeli őr, de mivel a telep lepitett, őt is elbocsátották és a nagyfoku szegénység, a keresetképtelenségből származó nyomor és bánat miatt megvált életétől. Ez a látszólag jelentéktelen eset egyik nagy dokumentuma mai siralmas állapotunknak.

— **Május elsején lép életbe a forgalmi adóról szóló rendelet.** A pénzügyminisztérium rendeletet adott ki, amely szerint mindazok a kereskedelmi áruk, amelyek március 23-ig jöttek be az országba, vagy amelyekről a felek eddig az időpontig nem nyújtottak be deklarációt, az új vámtörvény rendelkezései alá esnek. Egyben hivatalos közlemény jelent meg arról is, hogy az új forgalmi adóról szóló rendelkezések nem május 15-én, hanem május elsején lépnek életbe. Május másodikán egyébként a pénzügyminisztériumban összeül az a bizottság, amelyen megállapítják azoknak az áruknak közéértékét, amelyek a forgalmi és a luxusadó alá esnek.

— **Döglött kutya a Kápolna ucca vizárában.** A Kápolna ucca vizárában hetek óta hever egy megdöglött kutya, amelyet semmiféle hatóság ezideig el nem takarított. A patak foly rajta keresztül, melyet a lakosság az alábbi szakaszban mint desztillált vizet használ.

— **Patkányinvázió az Alföldön.** Csaknem egy hónappal ezelőtt érkezett az első hivatalos jelentés a földművelésügyi minisztériumba arról, hogy valóságos patkányinvázió árasztotta el az alföldi falvakat, sőt városokat is. A jelentés alapján több állatorvosi bizottság szállt ki, hogy a helyszínen tanulmányozza a mértéktelen s veszedelmes szaporodás okát. A bizottságok pedig szinte egyöntetűen megállapították, hogy Törökország felől felhuzódó vándorpatkány légiókról van szó és ezek nagy része a Dunán és Tiszán részint feluszott, részint hajórakományok közé elbujva érkezett hozzánk. A jelentés után rendelet szerint megkezdődött az országos patkányirtás, még pedig olykép, hogy a vágóhíddal rendelkező községek és városok kötelesek mérgezett lóhust kiosztani a lakosság közt. Ezt minden lakó ugyanazon éjjel kiteszi kamrába, élba s ily módon egy éjjel alatt megmérgezték, elpusztították a patkányokat.

— **Gyermek szerencsétlenség játék közben.** Bodor István és Réthy helybeli gazdálkodók gyermekei egy kis leány és egy kis fiu, néhány nappal ezelőtt egyik vízfűrész körül egy rakodón, melyen egy nagy búkkfarönk volt alig megtámasztva, játszadoztak. A rönk, valószínű a mozgástól megindult és a Réthy leány gyermekét halálra zuzta, a Bodorét pedig súlyosan össze ronesolta.

* **Kelím kontarozását és varrását** jutányosan elvállalom. Cim a Pátriában.

Az Országos Magyar Párt csikvármegyei szervezetének intézőbizottsága
 folyó évi május hó 14-én,
 szombaton d. u. 2 órakor

Gyergyószentmiklóson a Laurentzy-szálloda
 termében gyűlést tart.

Tárgy a f. évi május 22-én délután 2 órakor Csikszerezében, a közbirtokosság székházában megtartandó közgyűlés.

A színházi iroda közleményei

A medgyes-segesvári szintársulat rövid, de sikereken gazdag vendégjátékát befejezni szándékozik. Utolsó hetét tartja és erre az utolsó hétre a beígért vendégszereplésekkel kedveskedik Gyergyószentmiklós hálás és műértő közönségének. Hétfőn, kedden és szerdán Lengyel Irén a clujak dédelgetett kedvenc primadonnája lép fel 3 legbrilliansabb szerepében: Csókos asszony, Anna bál és Zsiványkirályban.

Csütörtökön a legújabb francia vigjáték.

„Uraim csak egymásután”, csak felnőtteknek

Péntek-szombaton **Tolnai Bandi** a Budapest fővárosi operett színház és a cluj magyar színház énekes b n ivanjának fellépte.

Vasárnap és hétfőn utolsó előadások **Karácsony Ily** felléptével.

Primaria Comunei Valea-strâmbă Județul Ciuc.

No. 403—1927 Apr. 23.

Publicație

Se publică spre cunoștință generală, că în ziua de **30 Mai 1927 ora 10 dimineață** se va vinde prin licitație publică prin oferte închise și sigilate în localul acestei primării 471 mc. lemne de brad în picioare din pădurea Szandui situată în raza comunei Valeastrâmbă.

Prețul de strigare pro mc. Lei 150 în total 70.650 Lei.

Condițiunile de licitație se vor putea vedea la primăria comunei Valeastrâmbă.

Ofertele vor fi însoțite de garanție de 15% la sută în numerar sau efecte garantate de stat.

Licitațiunea se va ținea în conformitate cu art. 72—83 din legea contabilității publice a statului.

Primăria.

Primaria Comunei Valea-strâmbă Județul Ciuc.

No. 404—1927. Apr. 23.

Publicație

Se publică spre cunoștință generală, că în

ziua de **30 Mai, 1927 ora 10 dimineață** se va vinde prin licitație publică prin oferte închise și sigilate în localul acestei 242 mc. lemne de brad în picioare din pădurea Rechiș situată în raza comunei Valeastrâmbă.

Prețul de strigare pro. mc Lei 250 în total 60.500 Lei.

Condițiunile de licitație se vor putea vedea la primăria comunei Valeastrâmbă

Ofertele vor fi însoțite de garanție de 15% la sută în numerar sau efecte garantate de stat.

Licitațiunea se va ținea în conformitatea cu art. 72—83 din Legea contabilității publice a statului.

Primăria.

Primăria Comunei Valea-strâmbă Județul Ciuc.

No. 402—1927. Apr. 23.

Publicație

Se publică spre cunoștință gen. că în ziua de **30 Mai 1927 ora 10 dimineață** se va vinde prin licitație publică prin oferte închise și sigilate în localul acestei primării 754 mc. lemne de brad în picioare din pădurea Lok situată în raza comunei Valeastrâmbă.

Prețul strigare pro mc. Lei. 200 în total 150.800 Lei.

Condițiunile de licitație se vor putea vedea la primăria comunei Valeastrâmbă.

Ofertele vor fi însoțite de garanție de 15% la sută în numerar sau efecte garantate de stat.

Licitațiunea se va ținea în conformitatea cu art. 72—83 din legea contabilității publice a statului.

Primăria.

Arverési hirdetmény.

Valeastrâmbă község előljárósága közhirrre teszi, hogy **1927 évi május 30-án délelőtt 10 órakor** a község házában tartandó nyilvános árverésen eladja a Lok erdőben levő 754 m³ fenyő épület fát lábbon állva. Kikiáltási ár köbméterenkint 200 Lei összesen 150.800 Lei.

Az árverési feltételek megtekinthetők a község házában. Csakis zárt és lepecsételt írásbeli ajánlatok vétetnek figyelembe és a kikiáltási ár 15%-a, mint bánatpénz készpénzben vagy állampapírokban letétbe helyezendő.

Az árverés az államszámviteli törvény 72—83 §-ának alapján tartatik.

Az előljáróság.

Arverési hirdetmény.

Valeastrâmbă község előljárósága közhirrre teszi, hogy **1927 évi május 30-án délelőtt 10 órakor** a község házában tartandó nyilvános árverésen eladja a Csikmagosi erdőben levő 242 m³ fenyő épület fát lábbon állva kikiáltási ár köbméterenkint 250 Lei összesen 60.500 Lei.

Az árverési feltételek megtekinthetők a község házában. Csakis zárt és lepecsételt írásbeli ajánlatok vétetnek figyelembe és a kikiáltási ár 15%-a mint bánatpénz készpénzben vagy állampapírokban letétbe helyezendő.

Az árverés az államszámviteli törvény 72—83 §-ának alapján tartatik.

Az előljáróság.

Directorul Composesorului Gheorgheni
A Gyergyószentmiklósi Közbirt. Igazgatóságától

No. 123—1927.

Hirdetmény

A gyergyószentmiklósi közbirtokosság a Gyilkostó mellett épített menedékház kezelésére nyilvános pályázatot hirdet.

Részletesebb felvilágosítást a közbirtokosság igazgatósága ad.

Pályázati feltételek a közbirtokosság iroda helyiségében megtekinthetők.

Csak családos egyének pályázhatnak és az első év próbaév.

Pályázati határidő **1927. május 3-án déli 12 óra.**

Pályázatok a közbirtokosság irodában adandók be.

Gheorgheni, 1927. április hó 23-án.

Leopold Sándor, **Madaras Sándor,**
 kb. jzö. elnök igazgató.

Arverési hirdetmény.

Valeastrâmbă község előljárósága közhirrre teszi, hogy **1927 évi május 30-án délelőtt 10 órakor** a község házában tartandó nyilvános árverésen eladja a Szándulji erdőben levő 471 m³ fenyő épület fát lábbon állva. Kikiáltási ár köbméterenkint 150 Lei, összesen 70.650 Lei.

Az árverési feltételek megtekinthetők a község házában. Csakis zárt és lepecsételt írásbeli ajánlatok vétetnek figyelembe és a kikiáltási ár 15%-a mint bánatpénz készpénzben vagy állampapírokban letétbe helyezendő.

Az árverés az államszámviteli törvény 71—83 §-ának alapján tartatik.

Az előljáróság.

Lakás,

iroda és banküzletberendezéseket

Jeddy marosvásárhelyi és Papp János aradi tervezők rajzai szerint

a legmodernebb kivitelben készítik.

Javításokat és politurezást, háznál is, szakszerűen és olcsón vállalok.

Blénessy József, műbutorasztalos

Gheorgheni, Fűrdő-utca. 10—6

Balla István

hatóságilag engedélyezett villanszerelő.

Mindennemű ipar-és fűrésztelepek, gazdaságok, lakóházak

villamosvilágítási és erőátviteli berendezését, átalakítását, javítását vagy évi jókarban tartását, dinamók elektromotorok szerelését, javítását és telereselését, villanycsengő és telefon

szerelését és javítását olcsón, jól és műszaki pontossággal végez. Költségvetéseket bárkinek díjtalanul készít. Szíves megkeresések lakásán

Gheorgheni, Selyem ucca 69. szám alatt minden időben eszközölhetők.

Üzlethelyiség kiadó

a főtéren.

Cim a kiadóban.

2—1

Kedvező fizetési feltételek mellett
vásárolhat mindenki

lakásberendezési és
ruházkodási cikket

„HYMEN” eladási vállalatnál

Sepsiszentgyörgyön.

5—2

20 százalékos árleszállítás!!!